

MAGYARÁG

1939. Okt. 14

VIII. No. 285

1 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

CHAMBERLAIN alsóházi beszédében visszaautosította HITLER javaslatait

**Területi hódítások elismerése alapján
nem tárgyalhatunk**

A béke feltételei: Csehszlovákia és Lengyelország visszaállítása és üres szavak helyett — tettek

(London. Reuter). Chamberlain angol miniszterelnök feszült érdeklődéssel mellett mondotta el kormánynyilatkozatát az alsóházban. A képviselők teljes számmal voltak jelen ezen a történelmi ülésen, amelyen az angol miniszterelnök

jelenlegi formájában teljes határozottsággal visszautasította Hitler kancellár békejavaslatait.

Chamberlain beszédéből kitért, hogy az angol miniszterelnök ezzel a kormánynyilatkozatával nem zárta el az utat a békés kibontakozás lehetősége előtt, nyitva hagyott egy biztonsági ajtót. Beszéde végén ugyanis utalt arra, hogy

a német kormány magatartásától függ a helyzet alakulása s kifejtette, hogy a német kormány válaszüthoz ért.

Chamberlain angol miniszterelnök beszéde egyébként a következőképpen hangzott:

— Amikor a múlt héten a német—orosz paktum kapcsán e helyen ismert nyilatkozatomat megtettem és ismerttettem a német—orosz paktum létrejöttének körülményeit, már akkor utaltam arra, hogy ezt a paktumot minden valószínűség szerint az angol kormány tudomása szerint követni fogja a német kancellár részéről egy békejavaslat bejelentése. A békejavaslatot illetően már akkor kijelentettem, hogy ha azt megteszik, úgy ezt a békejavaslatot az angol kormány a dominiumok kormányával és a francia kormányval karöltve gondos vizsgálat tárgyává teszi. Időközben Hitler kancellár megtartotta beszédét s ugyanakkor elhangzott az azóta közismertté vál békejavaslata. Ezt a békejavaslatot

az angol kormány kénytelen visszautasítani.

Az alábbiakban világítom meg, hogy mi a háttere annak, amiért az angol kormánynak a Hitler-féle békejavaslatot vissza kell utasítania.

A háborút Hitler akarja...

Az angol miniszterelnök beszéde e részében ismertette azokat az eseményeket, amelyek a német—lengyel háború kitörését megelőzték. Chamberlain utalt beszédében arra, hogy augusztus hónapban az angol kormány több jegyzékében megkísérelte, hogy rábírja Hitler kancellárt a békés megoldásra. Amikor Danzigban a nemzeti szocialista párt agitációja féktelenül lobogott, az angol kormány arra kérte Hitler kancellárt, hogy a szélsőséges danzigi elemeket intse le és teremtsen ezáltal olyan atmoszférát, amely lehetővé teszi a lengyel—német kérdés és a német követelések békés megvitatását.

— Hitler ígéretet tett az angol kormánynak — folytatta beszédét Chamberlain miniszterelnök, — hogy befolyását érvényesíti, ez azonban csak ígéret maradt. Vártuk azt is, hogy Hitler kancellár, ahogyan nekünk ígéretet tett, miután mi már a talajt erre vonatkozólag megfelelő módon előkészítettük, hogy Lengyelországgal közvetlen tárgyalásokat kezd. Ez sem történt meg. Bár hangsúlyozom, hogy Hitler késznek mutatkozott a közvetlen tárgyalásokra. Hozzáfűzöm mindehhez még, hogy a béke kedvéért augusztus hónapban Rooseveltt, az Északamerikai Egyesült Államok elnökét, Hollandia királyát, Lipót belga királyát, XII.

HATALMAS TÜZVÉSZ a Fulger vasárugyárban

Leégett a tetőzet és a gyár teljes harmadik emelete

(Nagyvárad). Csütörtök este 7 óra után értesítették a nagyváradai tűzoltóságot, hogy a Griviței utca 11 szám alatt levő Fulger vasárugyárban tűzvész ütött ki. A tűz a gyár harmadik emeletén levő egyik munkatermében eddig még ki derítetlen okból keletkezett. A gyárban ekkor már nem volt munka, csak az egyik szomszédos helyiségben tartózkodott három munkás, akik már csak kerülő uton tudtak lejönni. A tűz veszedelmes gyorsasággal terjedt tova és a lángnyelvek hamarosan a szomszédos épületeket, a Primus cipőgyárat, a Mezőgazdasági Kamara magtárát is fenyegette. A tűzoltók munkája első sorban arra irányult, hogy a tüzet lokalizálják és a szomszédos épületeket megmentésük.

Az időközben kiérkezett rendőrség Chidișan velencei rendőrkomiszár vezetése alatt

a gyár háta mögött levő alacsony házakból kilakoltatta a lakókat. A kilakoltatás

közben egy fiatalember könnyebben megsebesült a homlokán.

A katonai tűzoltók Năășescu kapitány vezetése alatt emberfelel munkát végeztek és állandó életveszedelemben forogtak, mert a fapadló minden percben beomlással fenyegetett. A víznek azonban nem volt elegendő nyomása és a köztisztasági üzem öntöző ciszternáiból hoztak vizet az oltáshoz.

Amikor a tűz tovaterjedését már sikerült megakadályozni, (szerencsére teljes szélcsend volt és a tűzoltók új gumicsővei pompásan működtek), össze is omlott a padlózat és a harmadik emelet a tetővel együtt teljesen megsemmisült. A késő esti órákban már csak egyik másodemeleti helyiségben égett a tűz, ahol lakok és olajok voltak felhalmozva. Lapunk zártakor még tart a tűz, de a további veszedelem már ki van küszöbölve.

A hatóság lepecsételte a gyár irodahelyiségét

Az esti órákban kiérkezett a helyszínrre Necșulescu vezetőügyész, akinek intézkedésére a gyár irodahelyiségét lepecsételték. Ma reggel pontban nyolc órakor hatósági vizsgálat fogja a tűz pontos okát megállapítani. A Fulger

gyár tulajdonosa a Niszel és Faragó cég, az épület tulajdonosa pedig egy részvénytársaság. Ugy az épület, mint a gyár biztosítva voltak.

A kár már az első becsések szerint is több száz ezer leire rug.

Pius pápa és Mussolini közbevetették magukat, javaslatokat tettek, mindez azonban hiábavaló kísérlet volt. Kézenfekvő és világos, hogy

Hitler a legvégsőkig el volt szánva arra, hogy minden körülmények között háborút kezd. Szeptember else-

jén a német haderő átlépte a határokat és megkezdődött a harc Lengyelország ellen.

Hogy ez a háború mit jelentett, arra jellemzők a semleges megfigyelők kijelentései. E semleges megfigyelők szerint

a német haderő városokat és falvakat pusztított el oktalannul, hivatkozván előszeretettel arra, hogy e városok és falvak lakossága résztvett a

védelemben. Tüzzel-vassal pusztították e városokat, ágyutüz alá vették őket, repülőbombákkal házakat tettek a földdel egyenlővé.

Az európai biztonság nem alapulhat Hitler hódításain

Kissé különösnek hangzik e támadások után a német kancellár békejavaslata. Hitler kancellár téved, ha azt hiszi, hogy jóváhagyhatja Lengyelország megsemmisítését, Csehszlovákia eltörlését a föld színéről és Ausztria teljes bekebelezését. Hitler békejavaslataiból nem tűnik ki világosan, hogy mi lesz Lengyelország sorsa? Mi lehet ennek a nemzetnek a sorsa, ha Hitler kancellár német élettéréről beszél, ami ott van Lengyelországban. Ezeket a javaslatokat nem lehet elfogadni.

Nem lehet alapul elfogadni az erőszakot. Ez nem egyeztethető össze az angol nemzeti becsülettel, se azzal az elvvel, amely szerint erőszak után nem lehet megoldani a kérdéseket,

csak békés tárgyalások révén. Hitler kancellár beszédében nem tett ígéretet arra, hogy jóváteszi a lengyelek ellen elkövetett bűntényt, sőt a lengyel államférfiakat még szidalmazta. Ami Lengyelország további sorsát illeti, Hitler világosan kijelentette, hogy ennek a kérdésnek a megoldása Németországot illeti. Hitler hangsúlyozta, hogy Lengyelország végső felosztása nem a nyugati fronton dől el, mert ezt a kérdést Németország Oroszországgal karöltve intézi el. Adott tény, hogy a német kancellár javaslatai mást nem céloznak, mint az eddigi hódítások elismerését.

Ami viszont Hitler kancellárnak szomszédainak adott biz-

tosítékokat illeti, e szomszédoknak csak vissza kell gondolniuk a régi garanciákra, amiket a német kormány sorozatosan megszegett. Mi sem volna könnyebb, mint idézni Hitler kancellárnak ama beszédeit, amelyeket 1935-ben, 1936-ban és 1938-ban mondott. Az első beszéd alkalmával közölte az egész világgal, hogy Ausztria függetlenségét tiszteletben tartja és nem gondol a csatlakozásra. A másik beszédében kifejtette, hogy Csehszlovákiával szemben nincsenek támadó szándékai, míg az utóbbi beszédben, a szudétavidék elcsatolása után ünnepélyes ígéretet tett arra, hogy Németországnak Európában több területi követelése nem lesz. Ám mindezek ellenére bekövetkezett az Anschluss, bekövetkezett Csehszlovákia eltörlése a föld színéről és Lengyelország leigázása, Hitler kancellár megtagadta addigi világnézeteit s bár unos-untalan hangsúlyozta, hogy nem törekszik idegen elemeket beolvasztani a német nép testébe, mégis rávette a kezét Csehszlovákiára és Lengyelországra, bár eleinte durván támadta a bolsevizmust, utóbb mégis szövetséget kötött vele. E teljes politikai pálfordulása miatt lehetetlen, hogy békejavaslataival az angol kormány átfogó mértékben foglalkozhassék. Nem hihetünk a szavának, mert a tettei ellenkezőket mutatnak, mint amiket szavakban kifejezett.

Folytatjuk tovább a harcot

— Tudatában vagyunk annak, hogy a győzők ugyanannyit fognak szenvedni, mint a legyőzöttek, de minden reményünket el kellene veszteni, ha engednénk Hitler követeléseinek.

Folytatjuk tovább a harcot, bár ismételt hangsúlyozom, hogy nem akarunk magunk számára anyagi előnyöket biztosítani.

A mi célunk több, mint a pusztító győzelem. Olyan nemzetközi helyzetet akarunk teremteni, hogy ez a helyzet ne legyen többé a háború eszköze. A békére minden nép vágyódik és így vágyódik erre a békére a német nép is. Mi nem akarjuk a német nép kárát és elismerjék helyét Európában ege alatt. De mi csak olyan békét ismerhetünk el, amely lehetővé teszi, hogy az Európában élő népek rettegés nélkül dolgozhassanak jövőjükért. Az örökös fenyegetés, az örökös támadás áll útjában az anyagi jólétnek, a leszerelésnek és a gazdasági boldogulás-

lásnak. Minden más béke csak fegyverszünet lenne, amely folytonos erőszakos cselekedeteivel rettegésben tartaná Európa népeit. Igazi béke kell. S mi áll egy ilyen béke útjában?

Ennek a békének az útjában a német kormány áll, az a rendszer, amely örökös támadásaival tönkretette a biztonságát és örök bizonytalanságban, rettegésben tartja a világot.

Az angol miniszterelnök ezután kitért Daladier francia miniszterelnök ismeretes rádiószózatára, amelyet minden angol helyesléssel fogadott. — Utalt az angol miniszterelnök ezután az új lengyel külügyminiszter látogatására, amely alkalommal a lengyel külügyminiszter örömmel állapíthatja meg, hogy Franciaország és Anglia teljes egyetértéssel működnek együtt Lengyelország feltámasztását illetően.

— Hitler — folytatta beszédét Chamberlain, — visszautasított minden békejavaslatot,

mielőtt le nem verte és szét nem rombolta Lengyelországot. A Hitler által hangoztatott békejavaslat pontjai homályosak és semmi biztosítékot nem tartalmaznak abban az irányban, hogy a német kormány jóvá szándékszik tenni azokat a jogtalanságokat, amiket Csehszlovákiával és Lengyelországgal szemben elkövetett. De abban az esetben, ha a német kormány hajlandónak mutatkozik arra, hogy a jóvátétel terére lépjen, milyen gyakorlati eszközökkel fogja biztosítani, hogy adott szavát megtartja s megfékezi támadó szándékait. A múltban tapasztaltak alapján ki kell jelentenem, hogy az ígéretekben nem hihetünk, a

szándékokban nem hihetünk. Minket csak a tettek győznek meg és nem pedig a szavak. Mindezek azok az előzetes előfeltételek, amiket a német kormánynak teljesítenie kell. Ezt egyedül a német kormány teljesítheti. Ha erre nem hajlandó, úgy nem épülhet fel az az igazságos világrend, amely minden nemzet számára meg tudja hozni az igazi békét. Vagy teljesíti a német kormány ezeket az előfeltételeket, vagy reánk hárul az a feladat, hogy az igazságos világrendet fegyverrel a kezünkben biztosítsuk. Németország most válaszúthoz érkezett.

Chamberlain beszédét az angol alsóházban nagy éljenzéssel fogadták.

Az ellenzéki pártvezérek felszólalása

Chamberlain beszéde után Attlee őrnagy, az ellenzéki munkáspárt vezére kijelentette, hogy a kormány nyilatkozatát az egész angol nemzetnek tudomásul kell vennie. Egyetlen más kormány sem beszélhetett volna másként.

Archibald Sinclair, a liberá-

lis párt vezére utalt arra, hogy a német katonát is vissza kell rendelni a lengyel földről, amíg Csehszlovákia visza nem nyeri függetlenségét, s amíg Ausztriában népszavazást nem irnak ki, a német kormánnyal nem tárgyalhatunk békéről.

A szovjet kormány négy követelése Finnországhoz

Az Egyesült Államok és a skandináv országok közbevetik magukat a békeért

(London. Reuter). A Daily Telegraph című lap koppenhágai jelentése szerint homály fedi a Szovjet részéről Finnország elé terjesztett kívánságokat. Kétségtelennek látszik, hogy a finn küldöttség is csak Moszkvába érkezése után ismerte meg ezeket a kívánságokat.

A Politikén című lap értesülése szerint a Szovjet a következő négy kívánságot terjesztette a finn kormány elé:

1. Néhány kis sziget átadása
2. Katonai szerződés megkötése a Szovjet és Finnország között, anélkül azonban, hogy a szovjet csapatok jogot nyernének ahhoz, hogy — a három másik balti államhoz hasonlóan — helyőrséget tartsanak Finnország területén.
3. Új kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok létesítése a Szovjet és Finnország között.
4. A finnországi németek visszatelepítése Németországba.

(Newyork. Havas). Az Egyesült Államok politikai körében élénk figyelemmel kísérik a finn-szovjet feszültséget és elvannak tökéltve arra, hogy

minden erőfeszítést megtesznek a baltikumi béke megóvása céljából.

A washingtoni norvég, svéd és dán követek csatlakoztak ehhez a diplomáciai akcióhoz.

A három követségen mégis kijelentették, hogy eddig még nem kaptak közlést kormányuktól a békekötésről. Kijelentették, hogy Finnország bizonyára kész a Szovjet méltányos kívánságait teljesíteni, anélkül azonban, hogy odáig elmenne, mint a balti államok.

(Moszkva. Tass). Pasikavi finn meghatalmazott megbízott csütörtökön délután 5 órakor részt vett a Kremlben az első megbeszélésen.

(Moszkva. Tass). Steinhardt moszkvai amerikai követ megjelent a külügyi hivatalban és hosszasan tanácskozott Molotov külügyi népbiztossal. A megbeszélésekről semmi megbízható sem szivárgott ki.

(Stockholm. Reuter). A finn-orosz feszültség miatt a skandináv államokba utazó finnek száma napról-napra nő. A skandináv államok kormányai aggodalommal figyelik az eseményeket.

Sáncokat és Helsíki lakossága

(Helsíki. Havas). A francia kormány megszigorító intézkedéseket léptetett életbe a külföldi táviróforgalomban. Az iskolákat és az operaházat további intézkedésig bezárták. Helsíki lakossága a város parkjában sáncokat ás.

Az új maximális árak Nagváradon

Felemelték a kenyér és a hus árát — nem maximálták a fa, a fűszerárak és zöldségek árát

Az elsőrendű közszükségleti cikkek árainak megállapítása végett Chirila polgármester tegnap délelőttre gyűlést hívott össze. A gyűlésen a szakkamarák, az érdekképviselők vezetői és az érdekelt szakmák képviselői vettek részt.

Az ülésen az összes közszükségleti cikkek forgalomba hozói általános áremelést kértek. A lisztárát a délelőtti folyamán a liszt, a kenyér és a hus új árait állapította meg.

Chirila polgármester azt kívánja megállapítani, hogy melyek azok a tételek, amelyek a liszt előállításánál a maximális árak legutóbbi megállapítása óta növekedtek. A bizottság ezután a liszt árát a jövőben — ab malom — a következőkben állapította meg:

Nullás liszt 9 lei.

II-ös liszt 8 lei 25 bani.

IV-es liszt 8 lei.

VI-os liszt 6 lei 50 bani.

Detailban ezek az árak 10 százalékkal drágábbak.

A kenyér új ára

A kalács szabad forgalomban marad.

II-ös minőségű (fehér) kenyér 9 lei 50 bani.

IV-es minőségű (félbarna) kenyér 8.50 lei.

VI-os minőségű kenyér 7 lei.

Ezek az árak a sütődékben és a sütődék fiókjaiban érvényesek.

Viszontelárusítóknál, bodegákban, fűszereknél stb. különként még 50 bani számítható fel.

Chirila polgármester felhívta a pékek figyelmét az esetleg fennmaradó 50 bani helyett — amennyiben nincs apró pénzük — feltétlenül adjanak kenyeret, a vásárlók pedig — a mennyiben a pékek nem akarnának visszaadni — követeljék az 50 bani értékű kenyeret.

Őszi idényre

szövet maradványok

egész öltöny, kabát és kosztüm méretben is, valamint vászon- nemű abrosz, törülköző, damaszt maradványok nagyon olcsó árban érkeztek

Steiner maradványokhoz

Calea Victoriei 3. udvarban balra

Az új húsarak

Marhahus hátulja 24 lei — volt 23.

Marhahus eleje 20 lei, (volt 18).

Növendék borju 26 lei (nem változott).

Szopós borju 34 lei (nem változott).

Disznóhus (10 százalék nyomtatékkal) 36 lei (volt 34).

Disznóhus (belső, karaj,

stb.) 40 lei (volt 38).

Olvasztani való szalonna 44 lei (volt 42).

Paprikás szalonna 50 lei.

Zsir 48 lei (volt 42).

Juhhus eleje 18 lei, hátulja 20 lei.

Bivalyhus eleje 18 lei, hátulja 20 lei.

Maximálták a tej árát is: a piacon 5—6 lei, haza szállítva 6—7 lei.

Hasonlóképpen megállapították a tojás árát is: páronként 3—5 lei, minőség szerint.

A hal árát, további intézkedésig, nem maximálták.

A bizottság délután folytatta ülését, amikor is a fatereskedők, fűszerezők és vendéglősök kerültek sorra. A bizottság mindegyik szakma képviselőit meghallgatta és a következő határozatot hozta:

A fa árát nem maximálják,

további intézkedésig, de az árak alakulását a város figyelmével fogja kísérni. Hasonlóképpen nem maximálják

a rizs, kávé, tea, olaj és szappan árát sem,

de a város közbenjár az illetékes fórumoknál, hogy ezeknek a cikkeknek az árát országosan, egységesen állapítsák meg, mint az a kakaóval történt.

Az ellenőrzés nehézségei miatt a bizottság eltekintett

az élő és levágott szárnyasok, burgonya, hagyma, zöldség és fokhagyma árának maximálásától,

de a város szervei útján a piacot állandóan ellenőrizni fogja és megakadályozza a spekulációt.

A szállodások tarifájának

revíziója és a szállodák új osztályozása ügyében bizottságot küldtek ki. A bizottság elnöke dr. Sólyom Kálmán alpolgármester, tagjai pedig a város és rendőrség delegátusa.

Utoljára került sor

a vendéglői árak

felülvizsgálására.

A bizottság a husmenő árát 30 leiről 34 leire, a nagymenő árát 36 leiről 40 leire emelte fel. A husleves ára 6 leiről 8 leire, a feltét nélküli főzelék ára 10 leiről 12 leire emelkedett. A sülték ára változatlan maradt.

Maximálta azonban a bizottság az eddig maximálatlan vendéglői cikkeket is a következő vendéglői kategóriák szerint (első, második és harmadik osztály):

Főtt tészta 15, 10, 8, sült tészta 10, 8, 6. Fehér kávé 13, 10, 8, feketekávé 12, 9, 7. Kapuciner 12, 9, 7 lei.

Az új maximális árak október 15-én lépnek életbe és november 15-ig érvényesek.

BORZALMAS rablógyilkosság Bulz biharmegyei községben

Meggyilkoltak egy 76 éves gazdát, eszméletlenségig összeszurkálták feleségét és cselédjét

(Nagyvárad). A remeczi csendőrség jelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy 11-ről 12-re virradó éjszakán eddig ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták Topuța Onu, 76 éves bulzi gazdát. Topuța feleségét és cselédjét a bestiális rablógyilkosok oly súlyosan összeszurkálták, hogy reggel, amikor a rablógyilkosságot a felbeliek felfedezték, a két asszonyt még eszméletlenül találták. A szerencsétleneket még eddig nem is lehetett kihallgatni és így nem tudták megállapítani, hogy mit raboltak el a tettesek. Az ügyészség elrendelte Topuța felboncolását. A jelentés szerint a csendőrség már nyomában is van a rablógyilkosoknak.

Futball-„mecs” emberhalállal Elfoglák a bucaresti gyilkost

(Bucuresti). Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a gyilkosságról, amelynek áldozata Marin I. Iordache a bucarestii alvilág egyik hírhedt alakja.

A fővárosi rendőrség bünyő osztálya Peximade kvestor vezetésével egy nap alatt elfoglalta a gyilkost, Gheorghe Aurica-Dodut.

A gyilkos beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy

futballozás közben történt a bűntény. Az áldozat Gh.

Aurica barátjaival, Simon Ionnal és Petre Alexével futballozott.

Az áldozat, aki szerencsét-

lenségére éppen arra jött, néhány csomagot tartott kezében. A futballabdát a „csapat” Iordache felé ragta, aki kiejtette a csomagokat kezéből. Iordache ezért szidni kezdte Petre Alexet és utána szaladt, hogy megüsse. Ekkor Aurica Iordache Marint hátulról leszúrta, aki holtan esett össze. A másik játékos, Radu Bălanescu pedig Petre Alexet szúrta meg.

A gyilkos Aurica tettének elkövetése után barátnőjénél, Tudora Sandu virágárusnőnél rejtőzött el, aki a gyilkos véres kését megmosta és elrejtette. A gyilkost és barátnőjét letartóztatták.

Küzdelem az akasztófa ellen

A Bulgáriában halálraítélt Cristina Stancef megfeleltette kiadatását

(Bucuresti). Többbizben foglalkoztunk már Cristina Stancef ügyével, akit a bolgár bíróságok halálra ítélték. Cristina Stancef Romániába szökött és hogy megmeneküljön a kiadatástól, a vácsaresti fogházban házasságot kötött egy életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélt rabbal. Ezáltal román állampolgárnővé vált és úgy hitte, hogy ezáltal megmenekült a kiadatástól. A minisztertanács azonban megállapította, hogy a házasság később történt, mint a kiadatási keres megérkezett és ezért elrendelte, hogy Cristina Stancefet adják ki a bulgáriai hatóságoknak. A halálraítélt nő, hogy megmeneküljön az akasztófától, még egy utolsó kísérletet tett. Védője útján

közigazgatási pert indított a bucarestii ítélőtábla előtt a kiadatási eljárás ellen.

Keresetében Cristina Stancef hivatkozik arra, hogy ő voltaképpen születésétől kezdve román állampolgár, mert Bazar-gicban született és nem vált bolgár állampolgárrá, mert Vasile Nacof bolgár vámfőnökkel — akit megölt — csak vadházasságban élt.

A tábla november 2-ára halasztotta a tárgyalást. A legjobb két bucaresti ügyvéd ingyen vállalta el Cristina Stancef védelmét.

Nyomdai tanulólányt, etnikait, felvesz a Pásztor nyomda. Jelentkezés lapunk kiadóbivatalában.

SZINHÁZ

A színház vasárnapi műsora:
Vasárnap délután 3. A szerelem gyümölcse. — Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 6. — A tolvaj. — Rendes helyárakkal.

Vasárnap este 9 — A tolvaj Rendes helyárakkal.

Elővételi pénztár d. e. 11—1-ig és délután 4—6-ig a színház baloldali pénztáránál.

Antiszemita propaganda mia t elítélt a hadbíróság három nagyváradi fiatalembert

(Kolozsvár). A kolozsvári lapok írják: Ez évi június 27-én Nagyvárad egyes utcáin antiszemita bélyegeket ragasztottak a falakra. A rendőri nyomozás a bélyegek felragasztóit: Ács Lajos, Ács Tibor és Péter László ifjak személyében ki is derítette. Ács Lajos és Péter László ellen tiltott propaganda címen indult meg a büntető eljárás. Ács Tibor ellen ezenkívül azon a címen is, hogy irredenta propagandát űz, mert a házkutatás során találtak nála egy irredenta verset is. A vádlottak azzal védekeztek, hogy az antiszemita bélyegeket egy Száva Gyula nevű magyarországi fiatalembert adta át nekik sokszorosítás végett. Ezt a sokszorosítást Ács Tibor végezte, aki művészei litográfia. Bartha Ignác dr és Ilariu Popescu ügyvédek védtek a vádlottakat, akiket tiltott propagandaért ítélték el. A bélyegsokszorosítást végző Ács Tibort 3 hónapi, a többieket 1—1 hónapi fogházbüntetéssel sújtották. Ács Tibort az irredentizmus vádjára alól felmentették, de viszont elmarasztalták az állampolgárok közötti összhangot veszélyeztető propaganda vétségében.

Szombaton ratifikálja a litván parlament a moszkvai egyezményt.

(Moszkva. Tass). Urksis és Raktikis, a litván küldöttség vezetői tegnap elhagyták Moszkvát és visszatértek a litván fővárosba. A litván szeim a hírek szerint szombaton ül össze, hogy becikkelyezze a litván—orosz szerződést. Vilna átadására a jövő héten kerül sor.

Ugyancsak moszkvai jelentés szerint az észt—orosz meg egyezés értelmében huszonöt-ezer orosz katona megy Észtországba, az ottani orosz bázisok védelmére.

Cukorjegy Hollandiában

(Hága. Havas). A holland kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében Hollandiában október 16-tól kezdve bevezetik a cukorjegy rendszert.

Nagyvárad városa

megkezdte a bevonultak segélyreszoruló családtagjainak összeírását

Milyen sorrendben kell jelentkezni

(Nagyvárad). Jelentettük, hogy dr Gherman Victor alpolgármester, ma péntek délelőtt 11 órára érkekezletre hívta egybe az egyházak és jótékonyági egyesületek vezetőit a bevonultak családtagjainak segélyezésére célzó akció teendőinek megbeszélése érdekében.

Egyidejűleg a város népjóléti ügyosztálya megkezdte a segélyre szoruló

lók összeírását a következő sorrendben:

I. Össi telep: 1939 október 14-én.

II. Velence: október 17.

Szőlőhegy Kálvária utca felőli része: október 18.

Nilgesz-telep: október 19.

Olaszai városrész: okt. 20.

A kitűzött napokon az Alexandri utca 3 szám alatt az udvarban kell jelentkezni.

A belügyminiszter rendelete a segélyezésről

Húsz kiló búzalisztet és negyven kiló kukoricalisztet kap minden behívott családja

A bucurestii rádió hírszolgálat közli:

A koncentráltak szabadságát 10 napról 20 napra emelték fel.

Ottescu belügyminiszter körlevelet intézett az összes helytartóságokhoz a koncentráltak családtagjainak segélyezésére vonatkozólag. Minden helytartóság köteles

költségvetéséből másfél milliótól három millió lejig terjedő összeget a segélyakcióra fordítani.

Ahol rendkívüli hitelek nyitására nem áll elegendő alap rendelkezésre —

módosítani kell a költségvetést.

A segélyezést a prefekturákon keresztül történik. Minden bevonult családfő családja

20 kilogramm lisztet és 40 kilogramm málélisztet kap.

Az élelmiszereket a helybeli termelőktől kell megvásárolni, a kifizetést — igazolt számok alapján — szintén a prefektúra végzi.

A katonák téli ruházatáról is gondoskodás történik. Gyapjút fognak összevásárolni a termelőktől. A gyapjút

a tartományban levő szakiskolákban harisnyává és lélekmelegítővé dolgozzák fel.

A katonáknak meleg alsóneművel való ellátására

minden magánkezdeményezést is szívesen fogadnak.

A meleg alsóneműket az illetékes felső katonai hatóságoknak kell átadni.

Általában a hatóságok kötelesek teljes támogatást nyújtani minden magánjótékonyági akciónak, amely a bevonultak családjainak felsegélyezésére vonatkozik.

Lebontják a városi baraktelep házait

A telkeket átírták a „Casa Construcțiilor” javára a telekkönyvben

(Nagyvárad). Ismeretes, hogy a város a járványkórház mögött levő volt városi baraktelep telkét átengedte munkásházak építésének céljaira a bucurestii „Casa Construcțiilor”-nak azzal a feltétellel, hogy a barakbérlelőknek 2—2 ezer lejt fizetnek új lakás keresésére. Ezenkívül a város 250 ezer lejt kap a 14 telek megváltása címén.

A „Casa Construcțiilor” a város feltételeit teljesítette és ezért Chirilă polgármester elrendelte, hogy a telkeket írják át a Casa

Construcțiilor javára a telekkönyvben.

Másik határozatában Chirilă polgármester elrendelte

az árlejtés kiírását a baraktelep lebontási munkálataira.

Ezzel egyidejűleg lebontják a város által kisajátított Take Jonescu utca 1 számú épületét.

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Rádió műsor

Szombat

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háziartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10 Páji hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. — 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemez. 20 Gramofonlemez. 20.30 Opera közvetítése.

BUDAPESTI. 1. 7.45 Torna, hírek, gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. Déli harangszó. 13.10 Hegedűszámok. 13 Művészlemez. 17.15 Mesék. 18.15 A Budai Szabadság Dalkör hangversenye. 18.45 A rádió postája. 19.15 Magyar tánclemez. 19.50 A falu és a magyar egészségpolitika. Előadás. — 20.25 Zongoraszámok. 21 Hangképsor. 23 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24.30 Cigányzene.

Apróhirdetések

ALLAS

Csizmadiaségédet jó munkást felveszek. Str. Negruzi 11 4262

Orth. zsidó körökben bevezetett ügynököt keresek. Címét adja le a kiadóba. 4302

Kifutóleányt azonnalra felvesz Berman, Regele Ferdinand 19. 4294

Kis mindenest lányt, kéttagu családhoz azonnalra felveszek. Calea Victoria 46. 4293

Bejáró mindenest leányt keres Horváth Béláné, Regele Ferdinand 67. II. Könyv szükséges. 4292

Lapkíhordót — lehetőleg gyakorlattal bírót — bevezetett helyre, az Össi telep környékére keresünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Újságárusokat (lehelnek nők is) friss reggeli laphoz fix fizetéssel és jutálékkal felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban. Csakis rendes, megbízható személyek jelentkezzenek.

Nagyváradhoz közel eső köz ségek részére lapárusokat keresünk. biztosított jó keresettel. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 4427

KÜLÖNFÉLE

Disznótoros vacsora szombaton este, 14-én, Kiss Nyisztor, Dim. Cantemir és Decebal utca sarok. 4305

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA.